

weekend



Rum för klassiker

Från Arne Jacobsen till Hans Wegner. Hotell Alexandra i Köpenhamn är en fantastisk hyllning till dansk design.

TEXT MÄRTEN NILÉHN. FOTO ÅKE E:SON LINDMAN.

Det finns en underbar historia från början av 1930-talet när arkitekten Gunnar Asplund tog några timmar ledigt mellan ett biografbygge och en rädda olika husprojekt för att möta sin danske formgivningkollega Kaare Klint.

Asplund, den ständigt stressade, frågade Klint vad han arbetade med för stunden:

»Jag håller på och jobbar med en stol«, svarade Klint.

Det gick några år. Asplund hann bygga ett tiotal villor, några kommunhus och Stockholms stadsbibliotek innan han återigen träffade Klint.

De talade länge och inlevelsefullt om trender och material, kolleger och problem, när Asplund undrade vad Klint sysslade med nu?

Klint, känd för sin omsorgsfulla läggning, lär förvånat ha tittat



100 procent Danmark! När Hotell Alexandra renoverades letade man danska designklassiker över hela världen. 24 miljoner slutade notan på. Soffan i förgrunden är designad av Finn Juhl. Den orange länsfåtöljen av Borge Mogensen.

på Asplund och utbrustit:

»Men det sa jag ju, jag jobbar med en stol...«

Asplunds och Klints komiska möte kommer över mig när jag vandrar genom lobbyn på Hotell Alexandra i Köpenhamn, ett hotell som har byggts upp en av de mer imponerande samlingarna av dansk design som man har sett på ett och samma ställe.

»Sedan jag tillträdde för tre år sedan har vi lagt ned 24 miljoner kronor på olika inköp», avslöjar Kirsten Leth, tidigare känd brottmålsadvokat men numera arbetande styrelseordförande i den stiftelse som driver Hotell Alexandra.

Strövandes genom hotellkorridorerna kan man inte annat än fascineras. Här finns de alla representerade – Arne Jacobsen och Borge Mogensen, Kaare Klint och Poul Kjaerholm, Finn Juhl och Hans

Wegner: en förbluffande generation formgivare som utforskade nya linjer och material. Förenade i framgång, men alls inte så blont likriktade som eftermälet ibland vill göra gällande.

Längst i den upptäcktsresan färdades måhända Finn Juhl, vars formspråk var så djävt och annorlunda att tankarna går mer åt den schweiziske mästerskulptören Giacomettis upproriska linjer än åt möbelsnickeri. Han bröt mot alla regler och lagar för hur en möbel kan se ut, och många anser i dag att det var han som skapade begreppet »Danish Modern».

På Hotell Alexandra har Juhl fått en svit uppkallad efter sig, fylld med många av hans egensinniga klassiker. Som stolen vid hotellskrivbordet han gjorde efter en resa till Paris. På Louvren såg han en teckning från Tutankhamons grav, där faraon sitter i en tron »



Hotell Alexandra har 61 rum, bilden är från Wegnersviten. Priser från 1 095-1 995 danska kronor. För mer information: www.hotel-alexandra.dk.

Sängen framför mig var inte bara med om hans bröllopsnatt utan också om hans dödskamp.

I dag knirrar den tryggt i takt med samtiden.

»När Juhls änka fick höra om vår Juhl-svit ringde hon och skänkte sängen som hennes make gjort som kärleksgåva när de gifte sig», berättar Kirsten Leth.

Jag sitter i burspråket på hotellrummet, med den bullrande HC Andersen Boulevard utanför fönstret, och funderar över detta. Hotellsängar brukar vara anonyma, man vill liksom inte veta vad som har pågått i dem. Det blå tyget och den höga sänggaveln i teak blir nu märkligt intima, och Finn Juhls upproiska liv sveper in över oss. Ofta hamnade han på kant med omvärlden, och först efter att han gjort stuccé i USA fick han 1950 kontrakt med en dansk möbelfirma.

Kanske var det pappan, den framgångsrike textilhandlaren, som inredda sitt hem med auktoritet och engelsk möbelskonserveratism, som blev Finns olyckliga drivkraft.

När Finn var fem år gammal tvingades han sitta på en pinnstol

med en hög, snirklig rygg. Detta inspirerade honom till »Egyptian Chair» – utskälld och kritiserad av möbeltillverkare när den kom. Man sa att den var alldeles för komplicerad att tillverka.

och lyssna på när fadern spelade evighetslånga pianoklassiker. Det var pappans idé om en mysig hemmakväll. Genom hela livet kom de aldrig särskilt nära varandra, och brytningen var så gott som total när Finn bestämde sig för att bli formgivare i stället för att fortsätta i familjeföretaget.

Historien om Finn Juhl hittar jag i en tegelstensbiografi på hotellrummet, och blir påtagligt omskakad när jag får klart för mig att sängen framför mig inte bara var med om hans bröllopsnatt utan även om hans dödskamp.

Totalt har Hotell Alexandra, som funnits sedan 1904, 61 hotellrum. Till för några år sedan var det ett turisthärberge med ett tungt rödvinsgung över sig och öppet endast under sommarmånaderna. Men sedan tog Kirsten Leth över: »Stiftelsens ägare blev nog lite nervösa när jag presenterade mina planer. Vi har letat möbler och konst över hela Danmark, och i framtiden tänker jag mig att vi ska hålla föreläsningar och designkurser för våra gäster.»

Kirsten tar täten genom hotellet och när vi kommer till matsalen stannar hon och visar entusiastiskt på senaste inköpet – en målning av konstnärinnan Anne Vilsebol.

»Nu är det sluthandlat på ett tag. Kassan som vi hade på 20 miljoner är tom. Men i stället för ett fett bankkonto har vi fått något mycket finare.»